

Meeqqat atuarfianni nukarlerni ilitsoqqussaralugu oqaatsit kisiisa atorlugit atuartitsisalernermi pitsaaqutigisinnaasai pitsaanngequtigisinnaasalu pillugit, Naalakkersuisut misissueqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaatur siunnersuut. Tamatumani ilitsoqqussaralugu oqaatsit danskisut kalaallisullu oqaatsit pineqarput, misissuinermilu angusat UPA2018 sioqqullugu Inatsisartunut saqqummiunneqareersimassapput.
(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

pillugu

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Henrik Fleischer, Partii Naleraq

Ulloq 9. maj 2017-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Atuarfinni nukarliit ataasiakkaat ilitsoqqussaralugu oqaatsitik kisiisa atorlugit atuartinneqartalernissaasa pitsaaqutigisinnaasaat pitsaanngequtigisinnaasaallu misissuiffigineqassasut siunnersuuteqartup kissaatigaa, tamatumanili kalaallisut aamma danskisut oqaatsit kisimik pineqarlutik. Misissuinerup inernera UPA2018 nallertinnagu Inatsisartunut saqqummiunneqassaaq.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuut siullermeerneqarnermini tapersorsorneqarlunilu akerlerineqarpoq. Meeqqat aturfiani oqaatsit ilikkariartorneqartarnerat qanoq pitsanngorsarneqarsinnaanersoq pillugu misissuisussanik immikkut ilisimasalinnik marts 2017-imi pilersitsisimaneq innersuussutugalugu Naalakkersuisut siunnersuut itigartinneqassasoq inassutigaa. Siunnersuutip ataatsimiititaliamit misissorluarneqarnissaa siunertaralugu siunnersuut ataatsimiititaliamut ingerlatinneqarpoq.

3. Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnera

Meeqqat aturfiani atuartut nukarliit ilitsoqqussaralugu oqaatsiminnik, kalaalliusuujuppata imaluunniit danskisuujujuppata, atuartinneqarpata suut pitsaaqutaanersut pitsaanngequtaanersullu misissorneqarneqassasoq siunnersuut manna aqutugalugu siunnersuuteqartup kissaatigigaa ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Taamaalilluni aturfimmi suliniutinik aallartitsinissamik siunnersuutikkut kissaateqartoqanngilaq. Ilaatigut Islandimi aturfimmi ilitsoqqussaralugu oqaatsit 5 klasse tikillugu aallunneqartarnerat, aatsaallu taamaalinerani allamiut oqaasiinik atuartinneqarnissamat neqeroorfigineqartarnerat pillugu paasissutissanik pissarsisimanini siunnersuuteqartup siunnersuummini tunngavilersuutigaa. Aturfimmi sangujoraartumik ingerlasoqarneranik pinngitsoortitseqataasussatut misissuineq tamanna isigineqassasoq siunnersuuteqartoq isumaqarpoq.

Naalakkersuisut oqaatsinik ilikkartarnerup nukittorsarneqarnissaanik kissaataannut siunnersuuteqartup siunnersuutaa naapertuuttutut ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Amerlanerit oqaatsinik amerlanernik ilikkagaqarnissaasa, ilitsoqqussaralugu oqaatsiminnut pikkorinnerulernissaasa kiisalu ataatsimut isigalugu oqaatsitsigut piginnaasat pitsanngorsarneqarnissaasa siuarsarneqarnissaat illuatungeriit tamarmik kissaatigaat.

Tamanna Oqaatsinut politikki pillugu Inatsisartut inatsisaannut nr. 7, 19. maj 2010-meersumut naleqquppoq, tassani kapitali 1-imi, § 1 nr. 1-4-mi ima allassimasoqarmat:

§ 1. Inatsisartut inatsisaanni siunertarineqarpoq nunap matuma oqaatsinut politikianut sinaakkutissat erseqqissut qularnaassallugit, tamatumunnga ilagitillugu oqaatsitigut akuunerulersitsineq, makku aqutugalugit

- 1) kalaallit oqaasiisa oqaatsitut tamakkiisutut inuiaqatigiinnilu atugaasutut qularnaarnerisigut,*
- 2) kalaallit oqaasiisa taakkualu ilitsoqqussaralugu oqaatsitut allamiutullu oqaatsitut ineriartornerisa nukittorsarnerisigut,*
- 3) oqaatsitigut aporfusartut pinaveersarnerisigut peerniarnerisigullu, tamatumuuna marlunnik arlalinnillu oqaaseqarneq nukittoqutaallunilu pisuussutinngoqqullugu, aamma*
- 4) Kalaallit Nunaat nalunngisaqarfusumik inuiaqatigiiffittut nukittorsarniarlugu oqaasertusarnerup inuiaqatigiinni siuarsarneratigut.*

Aturfimmi atuartuutitta oqaatsitsigut piginnaasaannut tunngatillugu pitsanngorsaasoqartariaqartoq ersarippoq. Tamanna allamiut oqaasiinnaanut atuutinngilaq,

aammali meeqqat ilitsoqqussaralugu oqaasiinut atuulluni. Inuttaasut ilitsoqqussaralugu oqaatsiminnik allamiullu oqaasiinik (aralinnik) pitsaasumik atuisinnaappata, tamanna ataatsimut isigalugu inuiaqatigiinnut inuttaasunullu ataasiakkaanut nukittoqutaassaaq. Taamatuttaaq oqaatsinik nunatsinni atorneqartunik pingaarnersiuiinissamik apeqqutip inuttaasunit politikikkullu naggataatigut akineqartussaanaera ersarippoq. Toqqaaneq atuarfimmitt ersersinneqarlunilu tapersersorneqassaaq. Taamaattorli aalajangigassaaq taama qitiulluinnartigisoq aalajangiinissamut paasissutissanik tunngavissaqarluarluni pissasoq ataatsimiititaliamit tapersersorneqarpoq. Taamaalluni pitsaanerpaamik aalajangiisoqassappat inuiaqatigiinni oqaatsinik, ikinnerussuteqartunik illersuinermik, ilinniartitsisut nukissaqarnerinik, aningaasatigut nukissaqarnermik, inuit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutinik il.il. ilisimasaqarnissaaq pisariaqarpoq. Ilisimasallu taakku aalajangiinermi piviusumik akuutinneqassapput. Oqaatsinik piginnaasaqalersinnaaneq pillugu misissuinissaaq siunertaralugu Naalakkersuisut immikkut ilisimasalinnik pilersitsereerlutik paasissutissiissutigaa¹. Immikkut ilisimasallit suliassaat pillugu suliakkiummi ima allassimasoqarpoq:

”[...]ilinniartitsisut oqaatsinik atuartitsinerisa angusaqarfunerunissaa atuartullu oqaatsinik ilikkagaqartarnerisa annertunerulernissaat angusassamik toraagaqarluni suliaqarnikkut, isumaqarpunga tamanna ilisimasat misilittakkallu annertuut tunngavigalugit tamassuma pinissaa pingaartuusoq, taamaammallu immikkut ilisimasalinnik tamanna pillugu suliniutissanik isummernissamut tunngavissioortussanik inassuteqaateqartussanillu pilersitsillunga.”

(Immikkut ilisimasalinnut suliakkut qupperneq 1)

Siuliani allassimasut tunngavigalugit immikkut ilisimasallit makku pillugit isummernissamut tunngavissiamik kaammattuutinillu saqqummiussissapput:

- a) Meeqqat ataasiakkaat oqaatsitigut ineriartornerat qanoq pitsanngortinneqarsinnaanersoq
- b) piumassuseqarluni aamma kulturikkut, oqaatsitigut inuillu atugaqarneranni aningaasaqarnermik qanoq tunuliaquteqarneq apeqqutaatinnagu oqaatsit sakkussaanerannik ataatsimut isiginnilluni iluaqutaasumik sulinissaaq qanoq qulakkeerneqassanersoq
- c) oqaatsinik ilikkagaqartarneq qanoq ataatsimut isigineqarsinnaanersoq, tassani meeqqat ataasiakkaat inuunerisa immikkoortui tamarmik oqaatsitigut ineriartornermi isumalluutitut isigineqarlutik
- d) ataqatigiinnermut tunngatillugu oqaatsit qanoq tulleriinnilersorneqassanersut
- e) imminnut tapersersoqatigiittunik oqaatsinik pingasunik tunngaveqarluni immiinnut paasineq qanoq qulakkeerneqassanersoq
- f) ingerlatat suut atuartitsinermut atatillugu arlalinnik oqaaseqarnerup ineriartortinneqarneranut naleqqutissanersut, tassunga ilanngullugit inatsisinut,

¹ <http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Nyheder/2017/03/090317-EkspertgruppeSprog>

ilinniartitsinernut atuartitsinernullu tunngatillugu kiisalu tassunga tunngatillugu isumalluutit piginnaasallu

- g) *meeqqat pillugit isumalluutit tamarmik meeqqat oqaatsitigut ineriartorneranni qanoq aallartinneqarsinnaanersut (angalanerit, it, ilaqquttat, ikinngutit il. il.)*

(Immikkut ilisimasalinnut suliakkiut²)

Suliassanut allattorsimaffik malillugu siunnersuuteqartup misissuinissamik kissaataa suliassanut ilaareersoq Naalakkersuisut akissuteqaamminni tunngavilersuutigaat. Tamanna ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

Naalakkersuinikkut aalajangiinissat sapinngisaq naapertorlugu paasissutissat tunngavigalugit aalajangiinerusassasut ataatsimiititaliamit isumaqarfigineqarpoq. Peqatigisaanillu aamma tamatta atuarfiutitta pineqartumut ilisimasat kiisalu naalakkersuinikkut ilisimasat tunngavigalugit ersarissumik politikikkut nalunaarutigineqartarnissaat pingaaruteqartoq ataatsimiititaliamit isumaqarfigineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuut manna ataatsimiititaliamit saqqummiunneqassaaq:

“Meeqqat atuarfianni nukarlerni ilitsoqqussaralugu oqaatsit kisiisa atorlugit atuartitsisalernermi pitsaaqutigisinnaasai pitsaannequtigisinnaasalu pillugit misissuinissap oqaatsinik piginnaasaqalertarneq pillugu immikkut ilisimasalittut suleqatigiissitaliamut suliakkiunneqartumut ilanngunneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Tamatumani ilitsoqqussaralugu oqaatsit danskisut kalaallisullu oqaatsit pineqarput, misissuinermilu angusat UKA2018 sioqqullugu Inatsisartunut saqqummiunneqareersimassapput.”

Ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq allannguutissatut siunnersuut qulaani pineqartoq nunatta karsianut aningaasartuutaanerussanngitsoq, tassami Naalakkersuisut nalunaaruteqareermata suliassap kissaatigineqartup suliarineqarnissaa naatsorsuutigineqartoq.

4. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasaanni § 33 imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, aalajangiussassatut siunnersuutip allaffissornermi aningaasatigullu kingunerisassai siunnersuutip tunngavilersuutaani nassuiaatigineqassasoq.

Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq siunnersuutip piviusunnigortinneqarnerani aningaasatigut kingunissaritinneqartut siunnersuummut naapertuuttut. tamanna naapertorlugu

²<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Uddannelse/EkspGr%20Kommissorium%20D A.pdf>

siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasatigut kingunissaritinneqartut AC-mik atorfillip ukioq ataaseq akissarsiaqartinneqarneratut amerlatigissasut, 500.000 kr. nalingi. Taamaattorli ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq Naalakkersuisut naatsorsuutigigaat misissuinissaq pineqartoq oqaatsit pillugit immikkut ilisimasallit suliassaanut ilaareersoq.

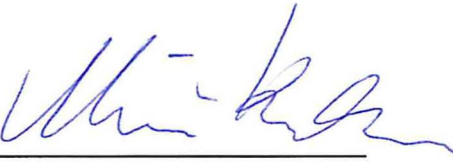
5. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup allannguutissatut siunnersuut** manna saqqummiuppaa:

“Meeqqat atuarfianni nukarlerni ilitsoqqussaralugu oqaatsit kisiisa atorlugit atuartitsisalernermi pitsaaqutigisinnaasai pitsaannequtigisinnaasalu pillugit misissuinissap oqaatsinik piginnaasaqalertarneq pillugu immikkut ilisimasalittut suleqatigiissitaliamut suliakkiunneqartumut ilanngunneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaatur siunnersuut. Tamatumani ilitsoqqussaralugu oqaatsit danskisut kalaallisullu oqaatsit pineqarput, misissuinermilu angusat UKA2018 sioqqullugu Inatsisartunut saqqummiunneqareersimassapput.”

Ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup** matumuuna **allannguutissatut siunnersuut akuerineqartussanngorlugu** inassutigaa.

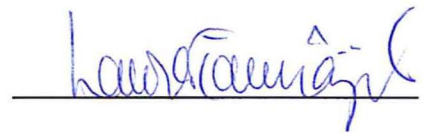
Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassannngortippaa.

Mimi Karlsen
Siulittaasoq

Vivian Motzfeldt
Siulittaasup tullia

Laura Táunâjik

Peter Olsen

Henrik Fleischer